

*frederik
17.9.2009 ?*

Korkein hallinto-oikeus

Saapunut 19. 10. 2009

Litteitä No *3259/1109*

2299 *laketti*

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle

Asia: Valitus Helsingin hallinto-oikeuden 16.9.2009 antamasta päätöksestä nro 09/0784/2,
dnro 03544/08/2299

Muutoksenhakija:

Lauttasaari-Seura ry

Asiamies- ja prosessiosoite:

Asianajaja Sakari Niemelä
Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy
Pohjoinen Makasiinikatu 6 A 8, PL 208, 00131 Helsinki
puh. (09) 2511 1620,
faksi (09) 2511 1621

ASIANAJOTOIMISTO YMPÄRISTÖLAKI OY

I Vaatimukset:

Vaadimme, että

- 1) Hallinto-oikeuden yllä mainittu päätös kumotaan jäljempänä mainituin perustein.
- 2) Helsingin kaupunki veloitetaan korvaamaan meille muutoksenhausta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen vastaselitysvaiheessa esitettävän laskelman mukaan.

II Perustelut:

1 Yleistä

Valituksessamme hallinto-oikeudelle olemme vaatineet, että hallinto-oikeus kumoaa Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen 21.5.2008 § 133 Koivusaaren aseman osalta maankäyttö- ja rakennuslain (jälj. MRL) sekä yleiskaavan vastaisena ja edellyttäneet, että em. päätöksellä hyväksyttyä hankesuunnitelmaa tulee muuttaa siten, että Koivusaaren asema sisältyy suunnitelmaan varauksena.

Olemme perustelleet vaatimustamme mm. todeten, että hankesuunnitelma ja päätös Koivusaaren aseman toteuttamisesta (liite 1a, sivu 6) sisältää sekä metroaseman että sen ympäristön suunnittelua, joka tähtää alueiden rakentamiseen ja käyttämiseen noudattamatta maankäyttö- ja rakennuslain (2.1 §) velvoitetta yleensä ja erityisesti vaatimusta vuorovaikutuksesta (1.2 §) ja riittävästä selvityksistä (9§).

Lainvoimaisessa yleiskaavassa Koivusaari ja sitä ympäröivä vesialue on varustettu merkinnällä *selvitysalue, jonka maankäyttö ratkaistaan osayleiskaavalla*. Metroasemaa Koivusaarella ei yleiskaavassa ole. Osayleiskaavoitus on käynnistynyt virallisesti vuoden 2008 alussa ja sen ohjelman mukaan kaava tulee valtuustoon vuonna 2012.

Hankesuunnitelman mukaan Länsimetron rakentaminen alkaa vuonna 2009. Yhdessä sen ja käsittelyssä pitkällä olevan metron maanalaisen asemakaavan avulla on mahdollista rakentaa Koivusaaren asema valmiiksi ennen kuin osayleiskaava on saanut lainvoiman.

Kaupunginhallitus totesi valitustamme koskevassa selityksessään, että valituksessa esitetty näkemyksemme, jonka mukaan valtuusto on tietoisesti sivuuttanut maankäyttö- ja rakennuslain halutessaan ratkaista hankesuunnitelmapäätöksessä Koivusaaren metroaseman ennen osayleiskaavaa, perustui *virheelliseen käsitykseen hankesuunnitelmapäätöksen oikeudellisesta luonteesta*. Selityksestä on tulkittavissa, että hankesuunnitelma olisikin vain kaupungin taloudellista sitoutumista koskeva tahdonilmaisu, jolla ei ole päätetty asemakaavan sisällöstä. Kaupunginvaltuuston päätöksessä on kuitenkin nimenomaisesti todettu (khn ehdotukset s. 2), että *tarkoituksena on ollut ratkaista asemien paikat sekä metrotunnelin sijainti asemakaavoituksen edellyttämällä tarkkuudella*. Näin ollen katsomme, että päätöksen valmistelussa olisi myös tullut noudattaa asemakaavan valmistelulle maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyä menettelyä kuulemis- ja muine vaiheineen.

Valitusperusteemme liittyvät siten keskeisesti hankesuunnitelman oikeudelliseen luonteeseen ts., onko hankesuunnitelma yleiskaavan 42 §:n vastainen, onko hankesuunnitelmassa yleiskaava otettu ohjeeksi ryhdyttäessä toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Katsomme, että näin ei ole menetelty. Hankepäätöksellä on sen sijaan *pyritty tosiasiallisesti ratkaisemaan maankäyttö em. metroasemien osalta asemakaavan mukaisella tarkkuudella syrjäyttäen toisaalta kaavoitukselliset sisältövaatimukset selvitystarpeineen ja toisaalta kaavoitusmenettelyyn ehdottomalla tavalla sisältyvä vuorovaikutus*.

2 Hallinto-oikeuden päätöksen perusteluista

Hallinto-oikeus toteaa perusteluissaan mm. seuraavaa:

”Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka kyseisiä hankkeen toteuttamispäätöksiä ei ole vielä selvitetty tehdyn, on kaupungin valtuuston mukaiset seikat, mukaan luettuna Koivusaaren aseman toteuttaminen, *tarkoitettu kuitenkin huomioon otettaviksi tulevissa lopullisissa*

toteuttamispäätöksissä siten, ettei valituksenalaista kaupunginvaltuuston päätöstä milteään osin voida pitää vain valmisteluna.”/kursiv. tässä

Hallinto-oikeus toteaa myös, että valituksenalaisessa päätöksessä ei ole kyse kaavoitusta koskevasta päätöksenteosta ja että MRL:n edellyttämä vuorovaikutteisuus kaavoituksessa ja kaavoituksen edellyttämät MRL 9 §:ssä tarkoitetut selvitykset ja tutkimukset toteutetaan kaavoitusmenettelyn yhteydessä, jolloin kaavaa koskevasta päätöksestä on mahdollisuus valittaa erikseen MRL:ssä säädetyn tavoin.

Toisaalta hallinto-oikeus katsoo hankesuunnitelman yhteydessä 2005 tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin riittäväksi otettaessa huomioon hankesuunnitelman luonne ja mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa hankittavissa olevat lisäselvitykset.

Edellä viitatus nojalla epäselväksi jää, tarkoittako hallinto-oikeus, että hankesuunnitelmalle voidaan myöntää sitovaa oikeudellista merkitystä metroasemien lopullisissa toteuttamispäätöksissä ilman kaavoitussääntelyn edellyttämiä riittäviä selvityksiä ratkaisun vaikutuksista. Tällöin myöskään hankkeen vaikutuksia koskevaan tietoon perustuvaa vuorovaikutusta ei voida turvata. Kuten olemme hallinto-oikeudelle osoitetussa vastaselityksessämme todenneet, Ruoholahti-Matinkylä metron/raideyhteyden ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA, 2005) ei ole lainkaan selvitetty Koivusaaren metroaseman edellyttämien laajojen meritäyttöjen vaikutuksia. Kuten olemme todenneet, Koivusaaren metroaseman sijoitusratkaisu kytkeytyy kokonaissuunnitelmaan, joka edellyttää alueelle laajamittaista rakentamista meritäyttöineen. Esimerkiksi kiinteistölautakunta toteaa (29.4.2008), että Katajaharjun ja Koivusaaren alueelle tulisi kaavoittaa merkittävästi lisää asunto- ja toimitilakerrosalaa, jotta metroaseman käyttö ja kannattavuus turvattaisiin. Kaupunginvaltuuston 13.2.2008 päättämän MA -ohjelman mukaan Koivusaaren rakennetaan vuodesta 2012 alkaen yhteensä 100 000 kerrosneliötä ja merkittävästi toimitiloja.

Hallinto-oikeuden valituksenalaisessa päätöksessä ei tarkastella hankepäätöksen suhdetta MRL:n sääntelyyn ja erityisesti hankepäätöksen laillisuutta MRL 42 §:n kannalta. Hallinto-oikeuden päätöksen lainvoimaistuessa MRL:ssä turvatut oikeudet alueidenkäytön vaikutusten etukäteiseen tunnistamiseen ja siihen perustuvaan vuorovaikutukseen vaarantuvat. Merkittävästikin ympäristöön vaikuttavien hankkeiden toteuttaminen siirtyy tosiasiallisesti vaikutusalueen väestön ja ympäristöarvojen ulottumattomiin kaavojen ohjausvaikutuksesta ja vuorovaikutuksesta

vapauduttaessa. Katsomme, että paitsi MRL:n järjestelmän, myös yleiseltäkin kannalta on tärkeää, että korkein hallinto-oikeus selventäisi, voidaanko alueiden käytöstä päättää tulevaa kaavoitusta tosiasiallisesti ohjaavalla tavalla ja miten osallisten riittävän varhainen tiedonsaanti ja vuorovaikutus on tuolloin järjestettävä.

Jotta Koivusaaren maankäyttö voitaisiin ratkaista vapaasti osayleiskaavalla, kuten vahvistettu yleiskaava edellyttää, tulisi Koivusaaren metroasema merkitä hankepääöksessä toistaiseksi varaukseksi.

3 Oikeudenkäyntikuluista

Koska olemme joutuneet hakemaan muutosta Helsingin kaupunginvaltuuston virheellisen päätöksen johdosta, olisi kohtuutonta, mikäli siitä aiheutuvat kustannukset jäisivät kannettaviksemme.

Helsingissä 16.10.2009

Lauttasaari-Seura ry:n valtuuttamana

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sakari Niemelä, asianajaja